

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și ale art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (intervenția specializată, continuitatea protecției victimelor violenței în familie și răspunderea pentru neglijența în serviciu).

Anexe:

1. Proiectul de lege – 17 *file*
2. Nota de fundamentare – 9 *file*

Deputat în Parlament

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea unor acte normative
(intervenția specializată, continuitatea protecției victimelor violenței în familie și
răspunderea pentru neglijența în serviciu)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 55–56, art. 178), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2 se completează cu următoarele noțiuni:

„risc înalt – probabilitate reală de producere ori repetare a violenței care pune grav în pericol viața, integritatea fizică sau psihică a victimei, constatată prin evaluare individualizată și documentată și care impune măsuri neîntârziate de protecție;

ofițer specializat în prevenirea și combaterea violenței în familie – polițist din cadrul unui inspectorat de poliție, desemnat pe un post cu activitate dedicată acestui domeniu, care exercită atribuțiile prevăzute la art. 8¹;

incident critic de monitorizare electronică – încălcare semnalată a zonei sau distanței de protecție, semnal de înlăturare ori deteriorare a dispozitivului sau întrerupere a localizării ori comunicației care împiedică verificarea respectării măsurilor de protecție și necesită reacție de urgență.”

2. La articolul 8:

alineatul (1²) se completează cu litera k²) cu următorul cuprins:

„k²) coordonează examinarea interinstituțională a cazurilor prevăzute la art. 15⁶ și monitorizează realizarea măsurilor de remediere;”;

la alineatul (6), litera g) va avea următorul cuprins:

„g) se adresează autorităților judecătorești pentru obținerea și prelungirea ordonanței de protecție în baza cererii victimei sau a sesizării de caz, inclusiv din oficiu în cazurile prevăzute de lege; asigură supravegherea executării ordonanței de protecție;”;

se completează cu alineatele (11) și (12) cu următorul cuprins:

„(11) Poliția, organele de probațiune, procuraturile teritoriale și structurile competente de asistență socială desemnează, din personalul existent, persoane de contact și înlocuitori pentru schimbul operativ de informații în cazurile cu risc înalt. În instanțele judecătorești, comunicarea administrativă se asigură prin personalul secretariatului desemnat de conducerea instanței. Comunicarea respectă regulile procedurale, confidențialitatea și drepturile părților și nu modifică competențele procesuale, repartizarea aleatorie a cauzelor ori independența judecătorilor și a procurorilor. Lipsa persoanei de contact nu justifică amânarea intervenției.

(12) Autoritățile și instituțiile competente asigură formarea inițială și continuă periodică obligatorie a personalului cu atribuții de identificare, evaluare a riscului, intervenție și protecție în cazurile de violență în familie. Programele și periodicitatea se stabilesc de instituțiile abilitate pentru fiecare categorie profesională. Formarea judecătorilor și a procurorilor se realizează prin intermediul Institutului Național al Justiției, în condițiile legislației privind Institutul și statutele profesionale.”

3. Legea se completează cu articolul 8¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 8¹. Ofițerul specializat în prevenirea și combaterea violenței în familie

(1) În fiecare inspectorat de poliție se asigură activitatea a cel puțin unui ofițer specializat în prevenirea și combaterea violenței în familie, prin individualizarea unui post existent compatibil sau, dacă necesitățile o impun, prin instituirea unui post. Activitatea titularului este dedicată acestui domeniu. Repartizarea curentă a altor sarcini nu este admisă, cu excepția intervențiilor indispensabile pentru salvarea vieții, cu asigurarea înlocuirii.

(2) Ofițerul specializat verifică sesizările, se autosesizează, evaluează și reevaluează riscul, intervine nemijlocit pentru oprirea violenței și organizează protecția victimei. El emite și semnează ordinul de restricție de urgență, inclusiv măsura de monitorizare electronică provizorie în condițiile art. 12¹, și înaintează, în numele organului de poliție, cererile judiciare prevăzute de lege, fără aprobare ierarhică prealabilă ori împuternicire separată pentru fiecare caz.

(3) În caz de pericol real și iminent pentru viața ori integritatea fizică a persoanei, ofițerul specializat dispune prin dispeceratul Poliției mobilizarea de urgență a echipajului disponibil care poate interveni cel mai rapid. Dispoziția este obligatorie și nu necesită o aprobare suplimentară. Dispeceratul asigură executarea prin sistemul unic de comandă, respectând prioritatea obiectivă a urgențelor concurente. Ofițerul nu substituie conducerea tactică a operațiunilor speciale.

(4) Pentru fiecare caz cu risc înalt se desemnează nominal un ofițer specializat care coordonează măsurile polițienești de protecție, verifică soluționarea alertelor și primește de la autoritățile competente confirmarea executării măsurilor, inclusiv activarea monitorizării și ridicarea armelor. Supravegherea tehnică a monitorizării electronice revine organelor de probațiune, iar intervenția la un nou incident se asigură prin serviciul de gardă și echipajele competente, fără a aștepta titularul. Coordonarea nu presupune paza personală permanentă a victimei, nu înlătură atribuțiile celorlalte autorități și nu conferă competență de urmărire penală.

(5) Conducerea Poliției asigură personalul, instruirea, dotarea și înlocuirea necesare continuității intervenției, inclusiv în afara programului titularului. Existența postului specializat nu limitează obligația oricărui polițist competent de a interveni imediat și nu justifică așteptarea titularului.

(6) Organizarea activității ofițerilor specializați, dimensionarea posturilor, continuitatea serviciului și procedura de dispecerizare se stabilesc prin actele de aplicare aprobate de autoritățile competente, fără introducerea unor aprobări prealabile care să amâne intervenția prevăzută de lege.”

4. Articolul 9 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Organele de probațiune asigură activarea și funcționarea continuă a monitorizării electronice și gestionarea incidentelor critice în condițiile art. 15⁵. Conducerea Inspectoratului Național de Probațiune planifică și asigură personalul, stocul funcțional, mijloacele de rezervă și înlocuirea neîntârziată a echipamentelor defecte. Indisponibilitatea tehnică se documentează și se remediază de urgență; aceasta nu exonerează instituția de îndeplinirea obligațiilor legale.”

5. Articolul 11 se completează cu alineatele (3¹)–(3³) cu următorul cuprins:

„(3¹) Organul de probațiune informează neîntârziat victima, printr-un mijloc sigur, despre activarea ori întreruperea monitorizării și despre incidentele care îi pot afecta siguranța. Poliția o informează despre măsurile operative de protecție și, în caz de risc înalt, despre revenirea în țară a persoanei monitorizate. Modificarea sau încetarea măsurilor se comunică potrivit procedurii aplicabile, fără repetarea aceleiași comunicări deja efectuate. Imposibilitatea contactării victimei nu amână verificarea siguranței sale și intervenția polițienească impusă de pericol.

(3²) În caz de risc înalt, Poliția și structura competentă de asistență socială organizează, cu acordul victimei, accesul imediat la adăpost și la asistența prevăzută de lege. Documentele de referire se transmit direct între instituții; acordarea ajutorului de urgență nu se condiționează de prezentarea personală a victimei la fiecare instituție pentru obținerea sau transmiterea acestor documente.

(3³) Victima aflată în situație de risc înalt beneficiază gratuit, potrivit nevoilor urgente, de transport într-un loc sigur, cazare temporară și asistență psihologică imediată. Ministerul Muncii și Protecției Sociale organizează prestarea prin structurile teritoriale și serviciile existente sau prin contractarea prestatorilor, dacă serviciile existente nu pot răspunde la timp. Cheltuielile se achită prestatorilor din alocațiile bugetului de stat, fără instituirea unei prestații bănești distincte pentru victimă. Acordarea serviciilor nu este condiționată de o condamnare ori de participarea la proces și nu substituie asistența juridică garantată de stat. Guvernul stabilește procedura urgentă de acordare și finanțare, cu evitarea finanțării repetate a aceleiași cheltuieli.”

6. Articolul 12 se completează cu alineatele (6)–(8) cu următorul cuprins:

„(6) Autoritățile și instituțiile competente înregistrează de îndată sesizările recepționate, iar separat consemnează constatările făcute din oficiu, în sistemul prevăzut la art. 15⁴, direct sau prin interoperabilitate, cu identificator unic și corelare cu dosarul cazului. Informația anonimă care conține date concrete despre un posibil pericol se consemnează și se transmite Poliției pentru verificarea din oficiu a situației, fără a fi tratată ca petiție administrativă admisibilă ori ca probă suficientă a vinovăției. Lipsa documentelor sau a încadrării juridice inițiale nu justifică refuzul înregistrării. Dacă este competentă altă autoritate, informația i se transmite de îndată. Identificatorul se comunică persoanei care a sesizat, printr-un mijloc sigur, dacă aceasta poate fi contactată.

(7) Înregistrarea nu amână intervenția și nu constituie constatarea vinovăției. Sunt păstrate condițiile de raportare prevăzute la alin. (4) și anonimatul consilierii telefonice garantat de lege.

(8) În caz de indisponibilitate a sistemului, înregistrarea și transmiterea se efectuează prin mijloacele disponibile, cu introducerea ulterioară în sistem și păstrarea momentului inițial al sesizării.”

7. La articolul 12¹:

se introduc alineatele (1²)–(1⁵) cu următorul cuprins:

„(1²) La constatarea riscului înalt și a accesului agresorului la arme, măsura prevăzută la alin. (1¹) lit. d) se aplică obligatoriu. Pentru verificare, polițistul competent consultă Registrul de stat al armelor prin acces individual autorizat sau obține imediat datele prin dispecerat ori subdiviziunea competentă. Accesările se înregistrează și se limitează la datele necesare protecției. Se verifică și informațiile despre arme neînregistrate, iar ridicarea se efectuează în condițiile legii.

(1³) În caz de risc înalt documentat și de pericol real și iminent pentru viața ori integritatea fizică a victimei, polițistul dispune prin ordinul de restricție de urgență monitorizarea electronică provizorie, dacă aceasta este necesară și proporțională pentru verificarea interdicțiilor prevăzute la alin. (1¹) lit. a) sau b), iar măsurile mai puțin intruzive nu sunt suficiente. Măsura se motivează distinct, se comunică de îndată persoanei vizate și organului de probațiune și se execută în condițiile art. 15⁵. Monitorizarea nu instituie alte restricții de deplasare decât cele legal dispuse prin ordin.

(1⁴) Poliția sesizează instanța competentă de îndată, dar nu mai târziu de 24 de ore de la emiterea ordinului, prin cererea de protecție care cuprinde obligatoriu și solicitarea controlului legalității, necesității și proporționalității monitorizării provizorii. Se anexează ordinul, evaluarea riscului și datele privind executarea măsurii, inclusiv dacă aceasta a încetat. În procesul penal, organul de urmărire penală sau procurorul formulează aceeași solicitare în demersul de protecție, în termenul indicat. Transmiterea materialelor între autorități nu prelungește termenul.

(1⁵) Dacă reevaluarea documentată constată dispariția condițiilor prevăzute la alin. (1³), polițistul dispune de îndată, prin act motivat, încetarea monitorizării provizorii și informează organul de probațiune, victima, persoana monitorizată și instanța sesizată. Măsura încetează, în orice caz, la pronunțarea instanței sau cel târziu la 48 de ore de la emiterea ordinului; dacă instanța nu a fost sesizată în termen, încetează la expirarea celor 24 de ore. Continuarea se dispune numai prin ordonanță judecătorească. Încetarea anticipată nu înlătură controlul prevăzut la alin. (1⁴). Prelungirea de drept de la alin. (5) nu se aplică monitorizării provizorii, iar un nou ordin bazat pe aceleași împrejurări nu poate reporni termenele. Celelalte măsuri legal în vigoare și obligația intervenției potrivit riscului se păstrează.”;

alineatul (4) se completează cu următorul enunț: „Controlul judecătoresc obligatoriu al monitorizării electronice provizorii se efectuează potrivit alin. (1⁴) și (1⁵), fără a înlătura dreptul la contestarea ordinului.”;

alineatul (5) se completează cu următoarele enunțuri: „Aceeași regulă se aplică dacă cererea este depusă în interesul victimei de o autoritate abilitată prin lege. În cazul respingerii cererii, prelungirea de drept încetează la pronunțarea încheierii, care se comunică imediat poliției și victimei.”

8. Legea se completează cu articolul 12² cu următorul cuprins:

„Articolul 12². Intervenția imediată pentru protecția persoanei

(1) Poliția exercită fără întârziere atribuțiile legale de oprire a unei agresiuni și de înlăturare a unui pericol real și iminent pentru viața ori integritatea fizică a persoanei.

Acțiunile urgente nu așteaptă o plângere scrisă, ordonanța judecătorească sau finalizarea formalităților de emitere a ordinului de restricție de urgență.

(2) În exercitarea intervenției, polițistul poate separa persoanele, dezarma și imobiliza agresorul și pătrunde în încăperi pentru salvarea persoanei, în cazurile și condițiile Legii nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului. Forța fizică și mijloacele speciale se aplică în limitele Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc, cu respectarea necesității și proporționalității.

(3) Acțiunile urgente, temeiurile și rezultatul lor se consemnează fără întârziere, cu respectarea obligațiilor legale de raportare și control. Restricțiile care continuă după înlăturarea pericolului imediat se dispun prin ordinul de restricție de urgență sau prin alt act prevăzut de lege.”

9. Articolul 13 se completează cu alineatul (2²) cu următorul cuprins:

„(2²) În cazul unui risc înalt documentat, organul de poliție este obligat să solicite din oficiu ordonanța de protecție, fără a condiționa cererea de solicitarea victimei adulte ori de imposibilitatea adresării personale. Procurorul poate sesiza instanța în aceleași condiții, potrivit competenței sale. Victima este informată și opinia ei este luată în considerare la stabilirea măsurilor necesare. Autoritățile evită sesizările paralele, fără a amâna protecția. În cadrul procesului penal se aplică art. 215¹ din Codul de procedură penală.”

10. Articolul 14 alineatul (3) se completează cu următorul enunț: „Dacă sesizarea indică un pericol iminent, autoritatea informează imediat poliția și întreprinde măsurile urgente din competența sa, fără a aștepta readresarea administrativă.”

11. La articolul 15:

se introduc alineatele (1⁴) și (1⁵) cu următorul cuprins:

„(1⁴) În caz de risc înalt și de acces al agresorului la arme, instanța aplică obligatoriu măsura prevăzută la alin. (1) lit. j), motivând-o pe baza evaluării individualizate.

(1⁵) În caz de risc înalt, Poliția, în cooperare cu organele de probațiune, asigură oferirea gratuită, cu acordul victimei, a unui mijloc de avertizare și solicitare rapidă a intervenției, conectat la dispeceratul Poliției sau la serviciul de urgență. Tipurile mijloacelor, instituția care le administrează și procedura de preluare și transmitere a alertelor se stabilesc prin regulament aprobat de Guvern. Refuzul utilizării nu limitează dreptul la protecție.”;

alineatul (3) se completează cu următorul enunț: „Reevaluarea și menținerea provizorie a măsurilor se realizează potrivit art. 15³, Codului de procedură civilă și Codului de procedură penală.”;

se introduce alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Interdicția de a păstra și purta arme cuprinde și armele de serviciu. Poliția transmite imediat angajatorului sau autorității deținătoare ordinul ori ordonanța care conține interdicția. În executarea acesteia, angajatorul sau autoritatea retrage fără întârziere arma și munițiile din dotare și asigură neacordarea accesului la alte arme de serviciu, pe

durata și în limitele interdicției. Executarea se confirmă Poliției și nu presupune o nouă apreciere a temeiniciei măsurii de către angajator.”

12. Articolul 15² se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Până la activarea monitorizării și, cu titlu excepțional, pe durata unei întreruperi tehnice, Poliția stabilește și execută măsurile operative necesare riscului concret: verificări și intervenții la locurile relevante, supravegherea respectării interdicțiilor și, cu acordul victimei, transportul într-un loc sigur. Nu se instituie prin acest alineat paza personală permanentă a fiecărei victime. Organul de probațiune remediază de urgență defecțiunea sau înlocuiește echipamentul. Lipsa unui dispozitiv, refuzul semnării actului de informare ori defecțiunea nu suspendă interdicțiile și nu justifică, prin ele însele, revocarea protecției. Procedura comună se aprobă de Guvern.”

13. La articolul 15³, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Evaluarea se efectuează inclusiv la prima sesizare sau constatare a unui pericol, este individualizată și documentată și ia în considerare faptele și amenințările cunoscute, vulnerabilitatea victimei, accesul la arme și indiciile de escaladare. Se verifică și istoricul episoadelor și încălcărilor anterioare, dacă există. Evaluarea și managementul riscului se realizează potrivit unei metodologii unitare aprobate de Guvern.”

Articolul se completează cu alineatele (3)–(6) cu următorul cuprins:

„(3) Poliția reevaluează periodic riscul și cu cel puțin 10 zile înainte de expirarea măsurilor; pentru măsurile cu durată mai scurtă, reevaluarea se efectuează în timp util. Dacă pericolul persistă, cererea de prelungire se înaintează înainte de expirare și, de regulă, cu cel puțin 24 de ore înaintea acesteia, inclusiv din oficiu în cazul riscului înalt. În procesul penal, Poliția transmite neîntârziat evaluarea organului de urmărire penală sau procurorului pentru sesizarea instanței în termen.

(4) Riscul se reevaluează neîntârziat la apariția unor informații noi care pot afecta siguranța victimei, inclusiv a unei amenințări, încălcări a măsurilor de protecție, unui incident critic sau a revenirii persoanei monitorizate în țară. Rezultatul evaluării anterioare nu justifică ignorarea noilor împrejurări. Măsurile se adaptează fără întârziere riscului actual. Retragera sesizării nu înlătură obligația de evaluare și de protecție față de un pericol real.

(5) Autoritatea care evaluează riscul transmite de îndată organelor de probațiune și celorlalte autorități care execută măsurile nivelul actualizat al riscului și datele esențiale despre istoricul violenței și măsurile dispuse, în limita necesară protecției și cu respectarea confidențialității. Autoritatea care primește informații noi relevante pentru risc le comunică imediat Poliției. Transmiterea ori completarea evaluării nu amână activarea monitorizării și intervenția urgentă.

(6) În cazul persoanelor condamnate pentru violență în familie, organul sau instituția care asigură executarea pedepsei informează Poliția înaintea punerii planificate în libertate sau, dacă eliberarea este imediată, fără întârziere, pentru reevaluarea riscului. Informarea nu condiționează eliberarea legală. Dacă pericolul persistă în faza executării pedepsei ori după eliberare, Poliția inițiază măsurile de protecție potrivit prezentei legi și legislației procesuale aplicabile.”

14. Articolul 15⁴ va avea următorul cuprins:

„Articolul 15⁴. Evidența integrată a sesizărilor și măsurilor de protecție

(1) Evidența operațională și colectarea datelor statistice se realizează în sistemul informațional VioData, dezvoltat și deținut de Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie. Sistemul utilizează datele autorităților competente, inclusiv prin platforma de interoperabilitate MConnect.

(2) Evidența operațională are ca scop identificarea cazurilor repetate, evaluarea riscului, coordonarea intervenției și verificarea executării măsurilor. Ea cuprinde datele de identificare și contact necesare, relația dintre persoanele implicate, sesizările, evaluarea riscului, măsurile și durata lor, instituțiile și persoanele responsabile, alertele și acțiunile întreprinse. Datele privind sănătatea se includ numai în măsura strict necesară protecției; dosarele medicale nu se transferă integral.

(3) Accesul nu este public și se acordă numai personalului autorizat, în limita atribuțiilor și a necesității pentru cazul gestionat. Se asigură evidența accesărilor, modificărilor și transmisiilor, exactitatea și rectificarea datelor și protecția adresei confidențiale a victimei. Sesizările, constatările și hotărârile judecătorești se disting în evidențe; alertele automate nu înlocuiesc evaluarea umană și nu stabilesc vinovăția.

(4) Prelucrarea se efectuează potrivit Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal sau, în funcție de scop, Legii nr. 160/2026 privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor. Schimbul între autorități este limitat la datele necesare exercitării atribuțiilor legale. Se respectă art. 12 alin. (4) și confidențialitatea consilierii.

(5) Datele identificabile se păstrează numai pe durata necesară scopului și se supun revizuirii periodice. Termenele diferențiate de păstrare, regulile de ștergere sau anonimizare, securitatea și interoperabilitatea se stabilesc prin regulament aprobat de Guvern, cu respectarea legislației privind protecția datelor. Regulamentul nu poate institui restricții ale drepturilor persoanelor vizate dincolo de cele prevăzute de lege.

(6) Datele statistice se colectează în continuare din sursele administrative, dezagregat după criteriile necesare evaluării fenomenului, inclusiv forma violenței, sex, vârstă, dizabilitate, etnie, relația victimă–agresor, localizare, țară de origine și statut de protecție. Publicarea se efectuează numai în formă agregată care nu permite identificarea persoanelor.”

15. Legea se completează cu articolele 15⁵ și 15⁶ cu următorul cuprins:

„Articolul 15⁵. Continuitatea monitorizării electronice

(1) Organul de probațiune execută neîntârziat monitorizarea dispusă prin ordonanța de protecție sau, provizoriu, prin ordinul de restricție de urgență și confirmă Poliției activarea și funcționarea. Instalarea și înlocuirea dispozitivelor revin personalului de probațiune. Pentru executarea urgentă, aceste operațiuni pot fi efectuate și de polițiști desemnați, instruiți și dotați în acest scop, sub coordonarea tehnică și cu confirmarea activării de către organul de probațiune, potrivit regulamentului Guvernului. Semnarea actului de informare nu condiționează executarea. Orice imposibilitate de activare sau defecțiune se comunică imediat Poliției, pentru măsurile prevăzute la art. 15² alin. (7).

(2) Incidentele critice generează alerte transmise automat și simultan organelor de probațiune și dispeceratului Poliției, cu informarea ofițerului specializat din inspectoratul competent. Probațiunea verifică și remediază funcționarea sistemului, iar Poliția verifică

localizarea persoanei monitorizate și siguranța victimei și, potrivit riscului, trimite echipajul și aplică măsurile prevăzute la art. 15² alin. (7). În pericol iminent, verificarea telefonică ori tehnică se efectuează în paralel și nu amână intervenția. Victima este informată potrivit art. 11 alin. (3¹).

(3) Personalul de probațiune responsabil de monitorizare care constată un incident critic asigură imediat informarea Poliției, inclusiv prin canale alternative dacă transmiterea automată nu este confirmată, fără aprobarea prealabilă a superiorului și fără a aștepta stabilirea vinovăției persoanei monitorizate. Dacă există indicii de infracțiune, se sesizează neîntârziat organul de urmărire penală sau procurorul competent, după caz, și se conservă datele relevante.

(4) Poliția beneficiază de acces operațional permanent la datele de monitorizare necesare executării măsurilor de protecție, pe baza autorizării individuale și a evidenței accesărilor. Indisponibilitatea transmisiei automate impune utilizarea imediată a canalelor alternative.

(5) Activarea, incidentele, preluarea alertelor și acțiunile întreprinse se consemnează într-o formă care permite verificarea momentului și a persoanei responsabile. Pierderea semnalului nu dovedește, prin ea însăși, încălcarea culpabilă a măsurilor.

(6) La ieșirea din țară a persoanei monitorizate, Poliția și organul de probațiune verifică posibilitatea continuării legale și tehnice a monitorizării și adaptează protecția victimei. Indisponibilitatea localizării se consemnează distinct și nu se raportează drept supraveghere funcțională. La revenire, autoritățile asigură verificarea neîntârziată și, după caz, restabilirea monitorizării. Trecerea legală a frontierei și lipsa acoperirii tehnice în afara țării nu dovedesc, prin ele însele, încălcarea culpabilă a măsurii.

(7) Guvernul stabilește cerințele tehnice, termenele operative de activare și reacție, procedura comună Poliție–Probațiune, mijloacele de rezervă și regulile de verificare a sistemului, inclusiv la ieșirea și revenirea în țară. Regulamentul stabilește instruirea și dotarea polițiștilor desemnați potrivit alin. (1), informarea persoanei monitorizate despre utilizarea și încărcarea dispozitivului și consemnarea operațiunilor. Datele se păstrează potrivit legislației aplicabile scopului prelucrării.

Articolul 15⁶. Examinarea interinstituțională a cazurilor grave

(1) Cazurile soldate cu deces sau vătămare gravă în contextul unor presupuse acte de violență în familie, în care au existat sesizări anterioare ori măsuri de protecție, se examinează obligatoriu prin mecanismul interinstituțional coordonat de Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie. Se analizează reacția autorităților și măsurile necesare prevenirii unor cazuri similare.

(2) Autoritățile conservă imediat documentele, alertele și înregistrările relevante și informează procurorul competent. Examinarea interinstituțională nu substituie investigația penală, nu stabilește vinovăția și nu permite divulgarea datelor protejate.

(3) Guvernul stabilește componența, termenele și procedura examinării, prevenirea conflictelor de interes și urmărirea măsurilor de remediere. Concluziile generale și stadiul remedierii se includ, în formă anonimată, în raportul anual al Agenției.”

16. Articolul 16 alineatul (3) se completează cu literele e) și f) cu următorul cuprins:

„e) funcționarea posturilor specializate și asigurarea intervenției, a monitorizării electronice, a mijloacelor de avertizare a victimelor și a schimbului securizat de informații;

f) asigurarea gratuită a serviciilor de urgență prevăzute la art. 11 alin. (3³).”

17. Articolul 17 se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Justiției asigură, prin subdiviziunile de control existente și în limitele competenței, verificarea periodică și la sesizare a înregistrării cazurilor, evaluării riscurilor și gestionării alertelor. Verificarea include confruntarea evidențelor și a acțiunilor efectiv întreprinse și este realizată de persoane care nu au participat la conduita verificată. Procedurile se aprobă prin acte departamentale, în condițiile legii.

(5) Refuzul nejustificat al înregistrării sesizării, omisiunea culpabilă a evaluării riscului, a transmiterii unei alerte ori a intervenției impuse de lege atrag răspunderea disciplinară în condițiile statutului aplicabil persoanei responsabile, fără a exclude răspunderea penală sau contravențională, după caz. Sancțiunea se individualizează în procedura legală, cu respectarea dreptului la apărare. Dacă există indicii de infracțiune, materialele sunt transmise imediat organului competent, fără a aștepta finalizarea verificării de serviciu.”

Art. II. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003
(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285–294, art. 436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 278⁴:

la alineatul (1), în a doua propoziție, după cuvintele „de către organul de poliție” se introduce textul „, procuror”;

se introduce alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul unui risc înalt documentat, organul de poliție depune din oficiu cererea în interesul victimei adulte, în condițiile Legii nr. 45/2007, fără a fi necesară solicitarea victimei ori justificarea imposibilității adresării personale. Cererea poate fi depusă și de procuror, în condițiile legii. Opinia victimei se aduce la cunoștința instanței. În numele organului de poliție, cererea este semnată de ofițerul specializat sau de polițistul care îl înlocuiește, fără împuternicire separată.”

2. La articolul 278⁶ alineatul (2), cuvintele „cererii victimei” se substituie cu cuvintele „cererii depuse de victimă sau în interesul acesteia”.

3. La articolul 278⁷:

se introduce alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Cererea prevăzută la art. 12¹ alin. (1⁴) din Legea nr. 45/2007 cuprinde un capăt obligatoriu privind controlul monitorizării electronice provizorii. Instanța verifică legalitatea, necesitatea și proporționalitatea măsurii pentru perioada aplicării, inclusiv dacă aceasta a încetat, și se pronunță prin aceeași încheiere asupra controlului și protecției solicitate. Persoana monitorizată este informată și poate prezenta obiecții, inclusiv la distanță, fără depășirea termenului de examinare. Soluția se comunică imediat părților, Poliției și organului de probațiune și poate fi atacată potrivit art. 278⁹.”;

la alineatul (2³), textul „alin.(1)” se substituie cu textul „alin.(2)”;

se introduce alineatul (2⁴) cu următorul cuprins:

„(2⁴) În cazul unui risc înalt documentat și al accesului agresorului la arme, instanța aplică obligatoriu măsura prevăzută la alin. (2) lit. i).”

4. Articolul 278⁸ se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Cererea de prelungire poate fi depusă și de autoritățile prevăzute la art. 278⁴ alin. (1¹). Ea se depune înainte de expirarea măsurilor și se examinează în cel mult 24 de ore de la înregistrare, de regulă înainte de expirarea acestora. Dacă cererea este depusă în ultimele 24 de ore ale perioadei de protecție, valabilitatea măsurilor în vigoare se menține de drept numai până la pronunțarea încheierii, fără a depăși 24 de ore de la înregistrarea cererii. Cererea depusă după expirare se examinează ca o nouă cerere de protecție, fără reactivarea măsurilor încetate. Încheierea se comunică imediat părților, Poliției și organului de probațiune. Depunerea repetată a aceleiași cereri nu repornește termenul de menținere.”

Art. III. – Articolul 215¹ din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 104–110, art. 447), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (1¹), (3²), (3³), (4²), (4³) și (4⁴) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cauzele de violență în familie, organul de urmărire penală sau, după caz, procurorul asigură din oficiu evaluarea actualizată a riscului de la începerea procesului penal, la apariția unor împrejurări noi și înaintea modificării ori încetării măsurilor preventive care pot afecta siguranța victimei. Dacă se constată pericolul prevăzut la alin. (1), se solicită neîntârziat instanței măsurile de protecție necesare, fără o nouă cerere a victimei. În faza judecării cauzei, aceste obligații revin procurorului care participă la judecare.

(3²) În cazul unui risc înalt documentat și al accesului persoanei vizate la arme, instanța aplică obligatoriu măsura prevăzută la alin. (3) lit. h).

(3³) Demersul prevăzut la art. 12¹ alin. (1⁴) din Legea nr. 45/2007 cuprinde o solicitare obligatorie de verificare a monitorizării electronice provizorii. Instanța se pronunță prin aceeași încheiere asupra legalității, necesității și proporționalității măsurii pentru perioada aplicării, inclusiv dacă aceasta a încetat, și asupra protecției solicitate. Persoana monitorizată este informată și poate prezenta obiecții, inclusiv la distanță, fără depășirea termenului de examinare. Soluția se comunică imediat părților, Poliției și organului de probațiune; se aplică alin. (6).

(4²) Organul de urmărire penală sau procurorul, inclusiv în faza judecării, înaintează din oficiu demersul de prelungire înainte de expirarea măsurilor, dacă evaluarea actualizată arată persistența pericolului. Instanța examinează demersul sau cererea părții vătămate în cel mult 24 de ore de la înregistrare, de regulă înainte de expirarea măsurilor. Pentru solicitarea depusă în ultimele 24 de ore ale perioadei de protecție, valabilitatea măsurilor în vigoare se menține de drept numai până la pronunțare, fără a depăși 24 de ore de la înregistrare. Solicitarea depusă după expirare se examinează ca un nou demers sau o nouă cerere de protecție, fără reactivarea măsurilor încetate. Soluția se comunică imediat părților, Poliției și organului de probațiune. Repetarea aceleiași solicitări nu repornește termenul de menținere.

(4³) Reevaluarea riscului, informarea victimei și executarea monitorizării electronice se realizează potrivit garanțiilor și obligațiilor prevăzute de Legea nr. 45/2007, aplicate în mod corespunzător.

(4⁴) Schimbarea încadrării juridice sau remiterea materialelor pentru examinare contravențională nu încetează, prin ele însele, măsurile de protecție și nu le prelungește durata stabilită de instanță. Dacă soluția procesuală impune un alt temei de protecție și pericolul persistă, procurorul sesizează neîntârziat instanța competentă potrivit Codului de procedură civilă, înainte de încetarea măsurilor, când acest lucru este posibil. După expirare, protecția se dispune numai în baza unei noi cereri, fără reactivarea restricțiilor încetate.”

Art. IV. – Articolul 271¹ din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214–220, art. 704), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Alineatul (7) se completează cu literele d) și e) cu următorul cuprins:

„d) persoanelor în privința cărora s-a emis ordonanța de protecție în condițiile art. 278⁷ din Codul de procedură civilă ori ale art. 215¹ din Codul de procedură penală;

e) persoanelor supuse monitorizării electronice provizorii prin ordin de restricție de urgență, în condițiile și termenele art. 12¹ alin. (1³)–(1⁵) din Legea nr. 45/2007.”

2. Se introduce alineatul (7¹) cu următorul cuprins:

„(7¹) Pentru monitorizarea dispusă în vederea protecției victimelor se aplică regulile privind continuitatea monitorizării, gestionarea incidentelor și protecția operativă prevăzute de Legea nr. 45/2007. Încălcările se examinează potrivit Codului penal și Codului contravențional, fără a fi necesar un avertisment prealabil. Dispozițiile privind anularea liberării de pedeapsa penală se aplică numai persoanelor care beneficiază de această liberare.”

3. Alineatul (8) se completează cu următorul enunț: „Cheltuielile monitorizării destinate protecției victimei nu se pun în sarcina acesteia.”

Art. V. – Legea nr. 8/2008 cu privire la probațiune (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 13–19, art. 29), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2³ se completează cu următorul enunț: „În cazul monitorizării electronice provizorii, temei pentru evidență este și ordinul de restricție de urgență care dispune măsura în condițiile Legii nr. 45/2007.”

2. La articolul 2¹⁰, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Monitorizarea electronică constă în supravegherea prin mijloace electronice a respectării obligațiilor și restricțiilor aplicate persoanelor, în cazurile prevăzute de lege.”

Articolul se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) În executarea monitorizării dispuse prin ordonanță de protecție sau prin ordin de restricție de urgență, organele de probațiune asigură activarea și funcționarea continuă, transmiterea simultană a alertelor, remedierea defecțiunilor și accesul operațional al Poliției, potrivit Legii nr. 45/2007. Personalul responsabil îndeplinește obligația de informare imediată prevăzută la art. 15⁵ alin. (3) din aceeași lege. Conducerea Inspectoratului Național de Probațiune asigură capacitatea tehnică și personalul necesar și controlează executarea acestor obligații.”

3. La articolul 3, litera g) se completează cu textul „, precum și persoanele în privința cărora s-a dispus monitorizarea electronică provizorie prin ordin de restricție de urgență”.

4. Articolul 16 se completează cu litera j) cu următorul cuprins:

„j) asigurarea monitorizării electronice a categoriilor de persoane prevăzute de lege și cooperarea cu Poliția și Poliția de Frontieră pentru executarea măsurilor de protecție.”

Art. VI. – Articolul 70 din Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 222–227, art. 721), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se introduce alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În situația prevăzută la art. 7 alin. (2) lit. h), Poliția ridică imediat armele și munițiile în baza ordinului de restricție de urgență sau a ordonanței de protecție, fără a aștepta termenele de depunere de la art. 19 alin. (4) și (9). Ridicarea se consemnează prin proces-verbal, cu indicarea actului care o justifică, inventarierea bunurilor și remiterea unei copii persoanei vizate, cu informarea despre calea de contestare. Autoritatea competentă este informată neîntârziat pentru aplicarea regimului actelor permissive. Ridicarea nu înlătură măsurile de la art. 7 alin. (2¹) și nu constituie un temei autonom de percheziție.”

2. La alineatul (2), textul „alin.(1) și (6)” se substituie cu textul „alin.(1), (1¹) și (6)”.

Art. VII. – Articolul 5 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 93–95, art. 139), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (11) și (12) cu următorul cuprins:

„(11) Pentru persoanele monitorizate electronic în temeiul unei ordonanțe de protecție sau al unui ordin de restricție de urgență se instituie un consemn informativ, pe baza comunicării organului de probațiune. Ieșirea și revenirea în țară se notifică automat și neîntârziat organului de probațiune și Poliției, cu informarea inspectoratului responsabil de protecția victimei. La încetarea monitorizării, inclusiv a celei provizorii, consemnul se radiază fără întârziere.

(12) Consemnul nu constituie interdicție de trecere a frontierei și nici temei autonom de reținere. Schimbul este limitat la identificarea persoanei și a măsurii, perioada acesteia

și datele trecerii frontierei, cu respectarea legislației privind protecția datelor. Procedura de instituire, notificare și radieră se aprobă de Guvern.”

Art. VIII. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 55 alineatul (1), textul „art.256” se substituie cu textul „art.201¹, 256”, iar textul „303, 314” se substituie cu textul „303, 314, 320¹”.

2. La articolul 201¹:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.”;

se introduce alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Maltratarea sau alte acțiuni violente intenționate, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale, săvârșite în termen de 12 luni de la rămânerea definitivă a hotărârii de sancționare pentru o faptă distinctă prevăzută la art. 78¹ din Codul contravențional sau de o persoană cu antecedente penale nestinse pentru infracțiunea prevăzută de prezentul articol, dacă fapta nu întrunește elementele unei infracțiuni mai grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 1 la 3 ani.”;

la alineatul (2), la litera c), virgula finală se substituie cu punct și virgulă, iar alineatul se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) săvârșite de o persoană cu antecedente penale nestinse pentru infracțiunea prevăzută de prezentul articol,”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 8 ani.”;

la alineatul (3), în sancțiune, textul „de la 6 la 12 ani” se substituie cu textul „de la 8 la 15 ani”;

la alineatul (4), în sancțiune, textul „de la 12 la 15 ani” se substituie cu textul „de la 15 la 20 ani”.

3. Articolul 320¹ va avea următorul cuprins:

„Articolul 320¹. Neexecutarea măsurilor de protecție a victimei violenței împotriva femeilor și a violenței în familie

(1) Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea măsurilor de protecție, inclusiv de monitorizare electronică, stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței împotriva femeilor și a violenței în familie,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 3 la 6 ani.

(2) O nouă neexecutare intenționată sau eschivare de la executarea cerințelor ordinului de restricție de urgență, comisă după rămânerea definitivă a hotărârii de

sanționare pentru o faptă distinctă prevăzută la art. 318¹ din Codul contravențional și în termen de 12 luni de la această dată,

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 4 ani.

(3) Fapta prevăzută la alin. (1), săvârșită:

a) de o persoană anterior condamnată pentru infracțiunea prevăzută de prezentul articol, ale cărei antecedente penale nu sunt stinse;

b) prin înlăturarea, deteriorarea, dezactivarea ori altă neutralizare intenționată a dispozitivului sau a transmiterii datelor, care împiedică verificarea restricțiilor și este realizată în scopul eludării monitorizării;

c) însoțită de amenințarea persoanei protejate cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, dacă există pericolul realizării amenințării;

d) prin folosirea unei arme ori prin prezentarea acesteia victimei în scop de intimidare;

e) prin exercitarea violenței fizice asupra persoanei protejate,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani.

(4) Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea cerințelor ordinului de restricție de urgență, comisă în una dintre circumstanțele prevăzute la alin. (3) lit. a), c)–e) sau prin neutralizarea monitorizării electronice provizorii legal dispuse, în condițiile alin. (3) lit. b), fără a fi necesară sancționarea contravențională anterioară,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 6 ani.

(5) Pierderea semnalului sau nefuncționarea dispozitivului, inclusiv descărcarea acestuia, nu dovedesc, prin ele însele, caracterul intenționat al neexecutării. Se verifică respectarea obligațiilor comunicate de utilizare și încărcare, posibilitatea efectivă de executare și cauzele incidentului. Aceste dispoziții nu înlătură răspunderea pentru eludarea intenționată dovedită a monitorizării.”

4. Articolul 329 se completează cu alineatele (3)–(6) cu următorul cuprins:

„(3) Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică ori de către o persoană cu funcție de demnitate publică a obligațiilor de serviciu prevăzute de lege, ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății unei persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(4) Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică ori de către o persoană cu funcție de demnitate publică a obligațiilor de serviciu prevăzute de lege, ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat din imprudență decesul unei persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

(5) Fapta prevăzută la alin. (4), care a cauzat decesul a două sau mai multor persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

(6) Aplicarea alin. (3)–(5) nu este condiționată de producerea unor daune materiale în proporții mari sau deosebit de mari. Pentru aceeași acțiune sau inacțiune și aceleași urmări care întrunesc și elementele art. 149 ori 157 se aplică norma specială din prezentul articol. Această regulă nu înlătură răspunderea pentru fapte distincte.”

Art. IX. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 37:

alineatul (2) se completează cu următorul enunț:

„Prin derogare, pentru contravențiile prevăzute la art. 78¹ și 318¹, durata maximă a muncii neremunerate în folosul comunității este de 100 și, respectiv, de 120 de ore.”;

alineatul (6) se completează cu următorul enunț:

„La înlocuirea muncii neremunerate aplicate în temeiul art. 78¹ sau 318¹, calculul se face pentru orele neexecutate, fără depășirea maximului special al arestului prevăzut de articolul corespunzător.”

2. Articolul 38 alineatul (4) se completează cu următorul enunț:

„Prin derogare de la prima propoziție, pentru contravențiile prevăzute la art. 78¹ și 318¹, durata maximă a arestului contravențional este de 20 și, respectiv, de 30 de zile.”

3. La articolul 78¹:

dispoziția se completează cu textul „, dacă fapta nu constituie infracțiune”;

sanctiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 100 de ore sau cu arest contravențional de la 10 la 20 de zile.”

4. La articolul 318¹:

în dispoziție, după cuvintele „ordinului de restricție de urgență” se introduce textul „, dacă fapta nu constituie infracțiune”;

sanctiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 80 la 120 de ore sau cu arest contravențional de la 15 la 30 de zile.”

5. Articolul 396 se completează cu alineatul (3²) cu următorul cuprins:

„(3²) În cauzele privind violența în familie sau neexecutarea măsurilor de protecție, dacă fapta întrunește elementele art. 78¹ ori 318¹, procurorul dispune pornirea procesului contravențional prin ordonanță distinctă de actul prin care refuză începerea ori dispune încetarea urmăririi penale sau scoaterea de sub urmărire penală. Prin derogare de la alin. (3), cauza se remite instanței competente potrivit art. 395, împreună cu materialele relevante și copiile actelor procesuale, de îndată, dar în cel mult 24 de ore de la soluția adoptată în procedura penală, cu respectarea condițiilor legale de pornire a procesului contravențional.”

6. Articolul 424 se completează cu următorul enunț:

„În cauzele privind violența în familie sau neexecutarea măsurilor de protecție, remiterea se efectuează cu respectarea art. 449 alin. (3)–(5).”

7. La articolul 449:

la alineatul (2), textul „art.396 alin.(2)” se substituie cu textul „art.396 alin.(3) și (3²)”;

se introduc alineatele (3)–(5) cu următorul cuprins:

„(3) În cauzele privind violența în familie sau neexecutarea măsurilor de protecție, remiterea prevăzută la alin. (1) și (2) ori la art. 424 se efectuează de îndată, dar în cel mult 24 de ore de la constatarea indiciilor care impun examinarea în cealaltă procedură, fără a aștepta finalizarea cercetărilor potrivit încadrării inițiale. Pentru calificarea unei noi fapte, autoritatea competentă verifică din oficiu, de la începutul examinării, existența hotărârilor definitive de sancționare și a antecedentelor penale relevante, prin mijloacele legale. Verificarea nu amână intervenția pentru protecția victimei.

(4) Dosarul se transmite cu sesizarea inițială, materialele și mijloacele de probă obținute și informațiile despre protecție. Autoritatea primitoare continuă examinarea potrivit competenței, fără o nouă plângere a victimei, și verifică legalitatea și admisibilitatea probelor potrivit procedurii aplicabile.

(5) Decizia motivată privind schimbarea încadrării sau remiterea se comunică neîntârziat victimei și persoanei vizate, cu indicarea autorității competente și a căii de contestare. Schimbarea procedurii nu înlătură evaluarea riscului și protecția pe durata legală a măsurilor. Dacă pericolul persistă, autoritățile inițiază în timp util procedura necesară continuării protecției. Reținerea și măsurile preventive pot fi menținute numai în condițiile și pe durata prevăzute de lege.”

Art. X. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 2 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Accesul operațional la platforma de monitorizare și transmiterea automată a alertelor, inclusiv la frontieră, se asigură în cel mult 3 luni de la publicare. Integrarea evidențelor în VioData se realizează etapizat, potrivit calendarului cu termene de implementare aprobat de Guvern în condițiile alin. (3). Până la operaționalizarea funcționalităților, autoritățile execută obligațiile de înregistrare, schimb de informații, avertizare și intervenție prin mijloacele disponibile, cu evidența momentului și a responsabilului fiecărei acțiuni. Lipsa interoperabilității nu suspendă protecția. Termenele prevăzute de prezentul alineat nu constituie temei pentru întreruperea ori amânarea utilizării funcționalităților de schimb de informații și de alertare deja operaționale.

(3) Guvernul, în termen de 30 de zile de la publicare, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege, inclusiv Hotărârea Guvernului nr. 1322/2016, și va aproba actele necesare privind evaluarea dinamică a riscului, cooperarea prin punctele de contact, monitorizarea, inclusiv cea provizorie, evidența integrată, serviciile de urgență pentru victimă, schimbul cu Poliția de Frontieră și examinarea cazurilor grave. Tot în acest termen, Guvernul aprobă calendarul etapizat de integrare a evidențelor în VioData.

Autoritățile și instituțiile abilitate organizează formarea prevăzută la art. 8 alin. (12) din Legea nr. 45/2007, în condițiile legislației speciale. Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Justiției vor aproba procedurile de control prevăzute la art. 17 din Legea nr. 45/2007. Actele subordonate nu pot extinde temeiurile de constrângere sau sancțiunile prevăzute de lege.

(4) Guvernul va asigura, până la termenele de aplicare, finanțarea, personalul și dotarea necesare, potrivit legislației bugetare, și va prezenta Parlamentului, în termen de 6 luni de la publicare, un raport public de implementare cu date agregate și anonimizate.

(5) Normele procedurale se aplică și măsurilor de protecție în curs, fără reactivarea celor expirate. Dispozițiile penale și contravenționale noi ori mai severe nu se aplică faptelor săvârșite înainte de intrarea lor în vigoare. Se respectă regulile legii penale sau contravenționale mai favorabile.

(6) Pentru aplicarea dispozițiilor privind săvârșirea unei noi fapte după sancționare, hotărârile definitive pronunțate anterior intrării în vigoare a prezentei legi pot fi luate în considerare numai pentru calificarea unei fapte noi comise după această dată, cu respectarea termenelor și a condițiilor prevăzute de lege. Prezenta lege nu constituie temei pentru reexaminarea faptelor deja soluționate definitiv numai din motivul agravării răspunderii.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (intervenția specializată, continuitatea protecției victimelor violenței în familie și răspunderea pentru neglijența în serviciu)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (intervenția specializată, continuitatea protecției victimelor violenței în familie și răspunderea pentru neglijența în serviciu) este elaborat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, membri ai fracțiunii „Partidul Nostru”.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Inițiativa este înaintată în temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și al normelor Regulamentului Parlamentului privind exercitarea dreptului la inițiativă legislativă. Proiectul este fundamentat potrivit Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și urmărește protejarea vieții și integrității persoanei, cu respectarea legalității, a prezumției nevinovăției, a dreptului la apărare, a vieții private, a inviolabilității domiciliului și a proporționalității restricțiilor. Sunt relevante obligațiile de prevenire, evaluare a riscului și intervenție prevăzute de Convenția de la Istanbul și dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Pentru componenta neglijenței în serviciu au fost examinate redacțiile succesive ale art. 329 CP și jurisprudența Curții Constituționale privind previzibilitatea acestei norme. Soluțiile și termenele noi sunt propuneri ale prezentului proiect, nu descrierea legislației în vigoare.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În prezent, victima violenței în familie poate cere ajutorul Poliției, inclusiv prin serviciul de urgență, și poate solicita protecție în instanță. Poliția trebuie să verifice sesizarea, să evalueze pericolul și să intervină imediat. Dacă sunt îndeplinite condițiile legale, ea emite un ordin de restricție de urgență pentru 10 zile, prin care poate îndepărta agresorul, interzice apropierea și contactul și aplica restricția privind armele. Pentru oprirea unei agresiuni, polițistul nu trebuie să aștepte ordonanța judecătorului; aplicarea forței rămâne supusă Legilor nr. 320/2012 și nr. 218/2012. Protecția pentru o perioadă mai lungă este dispusă de instanță. Cererea se examinează în 24 de ore, iar măsurile pot dura până la 6 luni și pot fi prelungite dacă pericolul persistă. Pentru principalele interdicții judiciare de apropiere și contact, monitorizarea electronică este obligatorie. Probațiunea asigură sistemul și dispozitivele, iar Poliția supraveghează respectarea măsurilor și intervine la încălcări. Există și servicii de adăpost, asistență socială, psihologică și juridică. În comunicatul audierilor publice din 11 septembrie 2026, organizate de Platforma Femeilor Deputate, conectarea Poliției la sistemul de monitorizare electronică este prezentată ca realizată. Relatarea Moldova 1 despre aceleași audieri atribuie reprezentantului Ministerului Justiției anunțul achiziției a 200 de dispozitive, dintre care 60 ar fi fost deja livrate, precum și revizuirea procedurilor de reacție și pregătirea unor modificări legislative. Aceste informații actualizează anunțul inițial privind procurarea echipamentelor; livrarea, instalarea și funcționarea efectivă nu sunt însă etape identice. Accesul la serverele de monitorizare nu dovedește, singur, funcționarea uniformă a circuitului alertă-intervenție la nivel local. Aceste instrumente sunt utilizate și constituie baza sistemului actual. Problema nu este lipsa totală a mecanismelor legale, ci asigurarea unei protecții continue: sesizarea să fie înregistrată, riscul evaluat, măsura executată, iar alerta să ajungă la persoana care poate interveni. Emiterea unui act sau instalarea fizică a unei brățări nu demonstrează, singure, că pericolul este urmărit și victima protejată. Legea nr. 45/2007 atribuie deja competențe organelor de poliție la nivel de structură specializată, iar avocații au semnalat existența polițiștilor cu atribuții de profil în fișele de post. Legea nu garantează însă, în fiecare inspectorat, un responsabil cu activitate dedicată, autoritate operativă, înlocuire și obligația urmăririi executării măsurilor pentru fiecare caz cu risc înalt. Proiectul urmărește garantarea acestor cerințe prin valorificarea posturilor existente compatibile și, justificat, completarea lor, nu dublarea automată a

specializării existente. Coordonatorul răspunde de măsurile polițienești, nu de supravegherea tehnică realizată de Probațiune și nici de paza personală permanentă. Noile incidente sunt preluate prin serviciul de gardă, fără a aștepta ofițerul titular.

O lacună distinctă privește primele ore ale protecției. În textele analizate, ordinul poliției nu constituie un temei expres pentru aplicarea monitorizării electronice. Aceasta este legată de măsurile judiciare, iar regulamentul Guvernului nu poate extinde singur competența de a impune localizarea unei persoane. Până la obținerea și executarea ordonanței, victima poate avea interdicții în favoarea sa, dar nu și verificarea lor electronică. De aceea se propune o măsură provizorie strict limitată la pericolul real și iminent și supusă controlului judecătoresc rapid.

Regulamentul monitorizării prevede supravegherea permanentă și comunicarea încălcărilor. La audieri, potrivit relatărilor de presă, reprezentanții Probațiunii au semnalat insuficiența personalului, timpul consumat de transmiterea incidentelor prin 112 și primirea unor cazuri fără întregul istoric relevant. Reprezentanții MAI și ai Poliției au invocat resurse limitate pentru intervenția locală. Aceste declarații justifică legarea accesului tehnic de obligații clare de preluare a alertelor, schimb de date și intervenție. Verificarea tehnică nu trebuie să amâne siguranța victimei până la stabilirea intenției persoanei monitorizate; pierderea semnalului nu dovedește automat o încălcare culpabilă.

Evaluarea riscului trebuie să urmărească evoluția cazului, nu doar situația din ziua primei intervenții. Potrivit relatării Moldova1, reprezentanta Ministerului Muncii și Protecției Sociale a cerut reevaluarea la apariția unor informații noi și transmiterea rapidă a rezultatului către instituțiile care asigură protecția. Un nivel redus de risc constatat inițial nu poate justifica ignorarea unei amenințări ulterioare. De aceea, proiectul precizează caracterul dinamic al evaluării și obligația de a comunica nivelul actualizat și istoricul esențial autorităților care execută măsurile.

O dificultate suplimentară apare la ieșirea persoanei monitorizate din țară. Posibilitatea recepționării datelor depinde de acoperirea tehnică și de cadrul juridic aplicabil. Nu poate fi presupusă o capacitate nelimitată de supraveghere sau intervenție pe teritoriul altui stat. Pentru protecția victimei este necesar ca ieșirea, revenirea și întreruperea localizării să fie cunoscute de instituțiile responsabile, iar funcționarea monitorizării să fie verificată la revenire.

Sesizările și măsurile pot fi consemnate în evidențe diferite. Art. 15⁴ din Legea nr. 45/2007 reglementează în principal colectarea datelor statistice, nu urmărirea operativă a întregului caz. Potrivit relatării despre audieri, reprezentanta ANPCV a estimat pilotarea VioData până la sfârșitul anului 2027 și funcționarea completă în 2028. Această estimare nu poate justifica amânarea înregistrării cazurilor și a schimbului de informații. Proiectul păstrează obligațiile operative aplicabile prin mijloacele existente și prevede integrarea etapizată în VioData. Controalele vor confrunta sesizările și alertele cu acțiunile efectiv întreprinse.

Continuitatea protecției este o altă problemă. Legislația permite prelungirea ordonanței când pericolul persistă, dar procedura trebuie inițiată din timp. În procedura civilă, cererea autorităților pentru victima adultă rămâne legată de solicitarea acesteia și de imposibilitatea adresării personale; în procesul penal există deja obligația obținerii neîntârziată a protecției. La audieri a fost relatăată propunerea unei membre a CSM privind continuitatea protecției pe durata procesului și executării pedepsei. Proiectul valorifică obiectivul, fără a introduce o ordonanță automată și nelimitată: autoritățile evaluează riscul, solicită măsurile necesare din oficiu și pregătesc protecția inclusiv la punerea în libertate, iar instanța decide restricțiile și durata lor.

Au fost semnalate și nevoia unor puncte de contact la nivel teritorial și a formării continue obligatorii. Proiectul nu creează structuri noi: desemnează persoane de contact din personalul existent și leagă specializarea de pregătirea periodică. Pentru instanțe, contactul are numai rol administrativ; nu poate influența judecătorul desemnat sau soluția. Instruirea judecătorilor și procurorilor rămâne organizată potrivit statutelor profesionale și cadrului Institutului Național al Justiției.

Serviciile pentru victime există, dar accesul trebuie asigurat și în primele ore de pericol. Observațiile practicienilor sunt preluate prin organizarea gratuită a transportului într-un loc sigur, a cazării temporare și a sprijinului psihologic, prin serviciile existente ori prin prestatori contractați. Nu se instituie o prestație bănească distinctă pentru victimă. Cheltuielile sunt achitate prestatorilor; această soluție nu substituie repararea prejudiciului, compensația pentru infracțiune sau asistența juridică garantată de stat.

Există deja interdicții și efecte asupra permiselor de armă, precum și răspundere penală pentru neexecutarea intenționată a ordonanței, inclusiv a monitorizării. Proiectul întărește executarea imediată a restricțiilor și diferențiază încălcările periculoase. Separat, după modificarea art. 329 CP în 2024, decesul nu mai este enumerat ca urmare distinctă în acest articol. Se propune reglementarea expresă a consecințelor asupra vieții și sănătății, fără a susține că orice asemenea faptă ar fi astăzi nesancționabilă potrivit altor norme și fără reintroducerea formulei nedeterminate „alte urmări grave”.

Pentru violența cu vătămare neînsemnată, art. 78¹ contravențional prevede în textele analizate 40–60 de ore de muncă neremunerată sau 7–15 zile de arest. Pentru încălcarea ordinului poliției, art. 318¹ prevede 45–60 de ore ori 10–15 zile. Delimitarea formei fizice contravenționale de art. 201¹ alin. (1) lit. a) penal depinde de gravitatea vătămării. Totuși, violența psihologică ori economică poate constitui infracțiune și în lipsa unei leziuni fizice ușoare.

Proiectul urmărește să evite tratarea exclusiv contravențională a unor noi agresiuni după sancționarea definitivă. Trecerea în penal presupune dovedirea noii fapte și îndeplinirea condițiilor legale, nu simpla existență a mai multor plângeri. În paralel, transmiterea dosarului între proceduri trebuie să fie operativă, fără pierderea materialelor sau întreruperea protecției. Recalificarea în contravenție pentru lipsa elementelor infracțiunii rămâne posibilă, dar se deosebește de substituirea răspunderii potrivit art. 55 CP, deși infracțiunea există.

Cazurile Ludmilei Vartic și de la Măgdăcești au readus în dezbatere identificarea timpurie a presupusei violențe și executarea efectivă a protecției deja solicitate și dispuse. Proiectul nu stabilește vinovăția persoanelor ori circumstanțele definitive ale acestor cauze. El urmărește remedierea vulnerabilităților de organizare și reglementare: responsabil operativ identificabil, intervenție în faza urgentă, comunicare imediată, continuitate, control și răspundere pentru faptele dovedite.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul modifică nouă acte normative. Accentul este pus pe responsabilitatea operativă în fiecare inspectorat și pe continuitatea protecției, completate de sancțiuni graduale. Competențele, garanțiile și sancțiunile sunt stabilite prin lege; detaliile tehnice și organizatorice rămân actelor de aplicare.

Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie se completează, în principal, cu art. 8¹ privind ofițerul specializat din fiecare inspectorat. Se folosesc posturile existente compatibile sau se instituie justificat un post. Ofițerul evaluează riscul, intervine nemijlocit, emite ordinul, inițiază protecția judiciară și verifică executarea; în urgență poate mobiliza echipajul prin dispecerat fără aprobare ierarhică suplimentară. Conducerea asigură resursele și înlocuirea. Ceilalți polițiști rămân obligați să intervină, fără a aștepta titularul specializat. Noțiunea ofițerului este definită la art. 2, iar atribuțiile sale sunt delimitate de activitatea tehnică a Probațiunii și de intervenția echipajelor de gardă.

La art. 8 din Legea nr. 45/2007 se introduc persoane de contact și înlocuitori în Poliție, Probațiune, procuraturile teritoriale și structurile sociale. În instanțe, contactul administrativ este asigurat de secretariat. Nu se schimbă atribuțiile procesuale, repartizarea aleatorie sau independența justiției. Același articol prevede formarea inițială și continuă periodică obligatorie a profesioniștilor, cu programe și periodicitate stabilite de instituțiile abilitate pentru fiecare categorie. Formarea judecătorilor și procurorilor se realizează prin intermediul Institutului Național al Justiției, potrivit legislației speciale.

La art. 15³ din Legea nr. 45/2007 se precizează reevaluarea imediată la noile semnale de pericol și obligația transmiterii nivelului de risc și a istoricului esențial către Probațiune și celelalte autorități care execută protecția. Poliția trebuie informată despre eliberarea unei persoane condamnate pentru violență în familie, pentru reevaluarea riscului și inițierea măsurilor necesare. Această informare nu poate întârzia o eliberare dispusă legal. Evaluarea se efectuează inclusiv la prima sesizare; protecția nu este condiționată de existența unei agresiuni anterioare.

Art. 12¹ din Legea nr. 45/2007 păstrează monitorizarea provizorie prin ordinul poliției numai pentru risc înalt și pericol real și iminent, cu necesitate și proporționalitate motivate. Instanța este sesizată în cel mult 24 de ore; cererea include obligatoriu controlul măsurii deja aplicate. Polițistul dispune încetarea imediată dacă dispar condițiile. În orice caz, măsura provizorie încetează la soluția instanței, cel târziu la 48 de ore de la ordin, ori la 24 de ore dacă instanța nu a fost sesizată. Continuarea aparține exclusiv instanței.

Instalarea revine Probațiunii; poliștii pot efectua operațiunile urgente numai dacă sunt desemnați, instruiți și dotați, sub coordonarea tehnică a Probațiunii.

Tot în Legea nr. 45/2007, art. 15⁴ reglementează evidența operativă VioData, art. 15⁵ — activarea efectivă, alertele comune și protecția în perioada indisponibilității, iar art. 15⁶ — examinarea interinstituțională a cazurilor grave cu sesizări ori măsuri anterioare. Art. 17 întărește controlul înregistrării, evaluării riscului și reacției la alerte, cu verificarea conduitei individuale și respectarea dreptului la apărare.

Art. 11 din Legea nr. 45/2007 precizează cine informează victima și ce intervenție continuă dacă aceasta nu poate fi contactată. Documentele de referire se transmit între instituții, fără a impune victimei să le transporte. Sprijinul urgent este acordat prin servicii gratuite de transport, cazare temporară și asistență psihologică, nu printr-un fond sau o indemnizație distinctă. Guvernul reglementează organizarea și plata prestatorilor. Art. 15 stabilește și responsabilitatea oferirii mijlocului de alertă, legătura cu dispeceratul ori serviciul de urgență și cadrul pentru administrarea acestuia.

Codul de procedură civilă nr. 225/2003 permite sesizarea din oficiu pentru victima adultă cu risc înalt. Controlul monitorizării provizorii este un capăt obligatoriu al cererii, asupra căruia instanța se pronunță cu asigurarea dreptului la obiecții. Prelungirea se solicită înainte de expirare și se examinează în 24 de ore. Numai dacă cererea este depusă în ultimele 24 de ore ale protecției, măsurile încă valabile se mențin până la soluție, fără a depăși 24 de ore de la înregistrare. Se elimină plafonul anterior de 48 de ore după expirare. O cerere depusă după expirare este o cerere nouă și nu reactivează măsurile încetate.

Codul de procedură penală nr. 122/2003 este corelat la art. 215¹ cu evaluarea din oficiu a riscului, controlul expres solicitat al monitorizării provizorii și aceleași termene de prelungire ca în procedura civilă. Procurorul urmărește protecția și în faza judecătii. Schimbarea încadrării nu încetează automat protecția, dar nici nu prelungește durata decisă de instanță. După expirare este necesară o nouă cerere. Reținerea și măsurile preventive rămân supuse temeiurilor și termenelor proprii.

Codul de executare nr. 443/2004 este completat la art. 271¹ cu temeiurile monitorizării civile și provizorii. Precizarea că anularea liberării de pedeapsă privește numai beneficiarii acesteia este păstrată o singură dată, în alin. (7¹), fiind eliminate intervențiile repetitive asupra alin. (6) și (10). Cheltuielile monitorizării de protecție nu se pun în sarcina victimei.

Legea nr. 8/2008 cu privire la probațiune — se corelează definiția monitorizării, temeiurile evidenței și categoriile persoanelor cu noua măsură provizorie. Se prevede obligația personalului responsabil de a informa imediat Poliția despre incidentul critic, iar când există indicii de infracțiune, de a sesiza organul de urmărire penală sau procurorul. Se păstrează responsabilitatea conducerii pentru personal, dotare și control.

Legea nr. 130/2012 este completată cu temeiul expres al ridicării imediate a armelor: ordinul de restricție sau ordonanța de protecție, în situațiile prevăzute de lege. Ridicarea se consemnează prin proces-verbal și inventar, cu remiterea copiei și informarea despre contestare. Nu se creează un temei autonom de percheziție. Prin Legea nr. 45/2007 se precizează accesul autorizat la evidențele armelor și faptul că angajatorul execută interdicția privind arma de serviciu, fără a dispune o restricție distinctă.

Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat — se instituie notificarea operativă a ieșirii și revenirii persoanei monitorizate în baza ordonanței sau ordinului de urgență. Consemnul este informativ, se radiază la încetarea monitorizării și nu constituie interdicție de călătorie ori temei autonom de reținere. Verificarea și restabilirea monitorizării la revenire sunt corelate cu Legea nr. 45/2007.

Codul penal nr. 985/2002 se modifică la art. 55, 201¹, 320¹ și 329. La art. 55 se exclude substituirea răspunderii penale cu cea contravențională pentru infracțiunile prevăzute la art. 201¹ și 320¹. Aceasta nu împiedică recalificarea legitimă în contravenție atunci când nu sunt întrunite elementele infracțiunii.

La art. 201¹ alin. (1) CP se propun 180–240 de ore de muncă neremunerată sau 2–5 ani închisoare. Pentru o nouă agresiune cu vătămare neînsemnată, în 12 luni de la sancționarea definitivă pentru o faptă distinctă prevăzută la art. 78¹ contravențional ori în prezența antecedentelor penale nestinse pentru violență în familie, se introduce un alineat distinct cu 1–3 ani închisoare, dacă nu există o infracțiune mai gravă.

La art. 201¹ alin. (2), sancțiunea propusă este de 3–8 ani închisoare, fără alternativa muncii neremunerate, cu o agravantă pentru antecedente penale nestinse privind aceeași infracțiune. La alin. (3), limitele sunt majorate de la 6–12 la 8–15 ani, iar la alin. (4), de la 12–15 la 15–20 ani. Sunt păstrate elementele existente

ale acestor două alineate; în special, alin. (4) privește vătămarea gravă soldată cu deces, nu orice omor comis în familie.

La art. 320¹ CP se propun 180–240 de ore sau 3–6 ani închisoare pentru neexecutarea intenționată a ordonanței judiciare, 2–4 ani pentru o nouă încălcare a ordinului poliției în 12 luni de la sancționarea definitivă în baza art. 318¹ contravențional și 3–8 ani pentru formele agravate. Acestea includ neutralizarea intenționată a monitorizării pentru eludarea măsurii, amenințările grave, folosirea armei și violența fizică asupra persoanei protejate. Formele periculoase ale încălcării ordinului poliției pot fi penale fără o sancțiune contravențională anterioară. Defecțiunea tehnică nu este asimilată automat infracțiunii. Repetarea privește o nouă faptă comisă după hotărârea definitivă, iar antecedentele stinse nu fundamentează agravanta propusă. Neutralizarea intenționată este legată de împiedicarea verificării restricțiilor în scop de eludare. Se verifică și obligațiile comunicate de încărcare a dispozitivului; incidentul tehnic nu constituie o scutire automată de răspundere.

La art. 329 CP se introduc forme speciale ale neglijenței în serviciu: vătămare gravă — 2–6 ani închisoare și interdicție profesională de 2–5 ani; decesul unei persoane — 3–7 ani și interdicție de 5–10 ani; decesul a două sau mai multor persoane — 5–10 ani și interdicție de 5–10 ani. Răspunderea presupune obligație legală, încălcare culpabilă și legătură de cauzalitate, fără condiționarea suplimentară de daune materiale mari. Se delimitează aplicarea art. 329 de art. 149 și 157 pentru aceeași conduită și aceleași urmări, fără excluderea răspunderii pentru fapte distincte.

Codul contravențional nr. 218/2008 se modifică la art. 37, 38, 78¹, 318¹, 396, 424 și 449. La art. 78¹ sunt propuse 60–100 de ore de muncă neremunerată sau 10–20 de zile de arest, iar la art. 318¹, 80–120 de ore ori 15–30 de zile de arest. Art. 37 și 38 sunt corelate prin derogări limitate la aceste două contravenții, inclusiv la înlocuirea muncii neexecutate. Interdicțiile legale privind aplicarea arestului sunt păstrate. Nu se introduce amenda ca alternativă generală.

Art. 396, 424 și 449 din Codul contravențional sunt completate pentru transmiterea operativă între proceduri. Soluția penală și pornirea procesului contravențional se adoptă prin acte distincte, iar remiterea către instanță se face în cel mult 24 de ore de la soluția penală, dacă sunt îndeplinite condițiile legale. Se păstrează sesizarea inițială și materialele, se verifică admisibilitatea și se informează părțile. Sunt eliminate repetițiile privind refacerea actelor și alineatul separat care reproducea garanția împotriva dublei sancționări; garanția rămâne aplicabilă și este reflectată în dispozițiile tranzitorii.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Prima opțiune a fost soluționarea tuturor problemelor numai prin ordine interne. Aceasta este potrivită pentru formulare, dispecerizare, controale și proceduri tehnice, dar nu poate crea un temei nou de monitorizare obligatorie și nici modifica sancțiunile. De aceea, competențele și garanțiile sunt prevăzute în lege, iar detaliile de executare rămân actelor subordonate.

A doua opțiune a fost crearea unor posturi noi în toate inspectoratele, indiferent de specializarea existentă. Ea poate dubla funcțiile și costurile. Proiectul permite individualizarea posturilor existente compatibile, cu activitate dedicată și competențe operative, iar suplimentarea este justificată prin volumul de muncă și necesitatea asigurării continuității.

A treia opțiune a fost aplicarea GPS automat la orice ordin al poliției, pe întreaga durată, fără control judecătoresc prompt. Nu a fost aleasă deoarece ar extinde prea mult ingerința și necesarul de dispozitive. Nici așteptarea obligatorie a instanței în toate urgențele nu este suficientă. Soluția intermediară permite aplicarea imediată în cazurile strict definite, cu verificare judecătorească și plafon temporal expres.

A patra opțiune a fost limitarea proiectului la pedepse mai mari sau la sancționarea automată a inspectorului care nu raportează o alarmă. Pedepsele singure nu remediază lipsa comunicării, iar automatismul ar ignora funcția concretă, vinovăția și eventuala defecțiune a platformei. Sunt combinate sancțiunile graduale cu obligații individuale clare, control de serviciu și răspundere în procedura legală. Nu se prezumă vinovăția din simpla producere a unei tragedii.

Nu s-a ales nici o interdicție generală de ieșire din țară și nici presupunerea că autoritățile moldovene pot interveni oriunde în străinătate. Notificările de frontieră, verificarea acoperirii și adaptarea protecției răspund riscului fără a crea aceste efecte. Procedurile tehnice și modul de cooperare internațională nu sunt detaliate în textul legii.

Nu se reține un fond separat sau o prestație bănească nouă pentru victime. Ajutorul se asigură prin servicii gratuite și plata prestatorilor, prin structurile sociale existente, fără dublarea serviciilor ori a compensării prejudiciului. Eliminarea protecției la primul incident, a verificării semnalelor anonime concrete sau a soluțiilor de rezervă la defecțiuni nu este preluată: acestea ar lăsa neacoperite situații de pericol.

Nu a fost reținută prelungirea automată a ordonanței pe întreaga durată a procesului penal și a executării pedepsei, indiferent de risc. Protecția este inițiată din oficiu și reevaluată, dar restricțiile rămân individualizate și supuse controlului judecătoresc. Nu se propune nici reducerea monitorizării judiciare obligatorii numai din cauza lipsei echipamentelor. Dimensionarea resurselor și intervenția operativă trebuie să susțină executarea măsurilor legal dispuse.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Poliția va identifica funcțiile existente care pot asigura specializarea, va desemna responsabilul de caz și înlocuitorul și va asigura intervenția. În urgențele care îndeplinesc condițiile legale, va dispune monitorizarea provizorie și va asigura sesizarea instanței în termen. Folosirea posturilor existente nu înseamnă adăugarea formală a sarcinii la o funcție deja supraîncărcată.

Probațiunea va trebui să poată activa dispozitivele și înaintea ordonanței, să primească informația esențială privind riscul și să comunice incidentele direct Poliției. Poliția de Frontieră va notifica trecerile relevante. ANPCV va gestiona evidența integrată și coordonarea examinării cazurilor grave. Punctele de contact vor facilita transmiterea documentelor, fără a prelua deciziile autorităților competente. Instituțiile care execută pedeapsa vor informa Poliția despre punerea în libertate, pentru reevaluarea siguranței victimei.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale și structurile teritoriale vor organiza serviciile gratuite de urgență și plata prestatorilor atunci când capacitatea existentă nu răspunde la timp. Sunt necesare cooperarea cu Poliția și bugetarea costurilor, fără o administrație nouă și fără o indemnizație individuală distinctă.

Instanțele vor examina și legalitatea monitorizării provizorii, în aceeași procedură în care decid protecția. Procurorii și organele de urmărire penală vor verifica repetarea după sancționare, vor aplica noul circuit între proceduri și vor urmări din oficiu necesitatea protecției. Secretariatul instanței va asigura contactul administrativ fără intervenții asupra soluției. Autoritățile și instituțiile de formare vor organiza pregătirea periodică în domeniu. Majorarea sancțiunilor poate crește necesarul pentru cercetare, judecare și executare. MAI și Ministerul Justiției vor organiza controlul prin structurile existente.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul generează costuri de implementare și nu poate fi prezentat ca neutru bugetar. Cheltuielile inițiale privesc instruirea, adaptarea sistemelor informaționale, dotarea și dispozitivele. Cheltuielile recurente privesc personalul și înlocuirea în ture, formarea periodică, comunicațiile, mentenanța, rezerva tehnică, intervențiile și serviciile gratuite de urgență. Desemnarea punctelor de contact nu creează automat posturi noi, dar timpul de lucru necesar trebuie planificat. Se vor evalua și costurile pentru instanțe, probațiune și executarea pedepselor. Propunerea de remunerare suplimentară a ofițerului necesită un calcul separat și corelare cu salarizarea unitară; în această redacție nu se instituie un spor fără quantum și sursă de finanțare. Devizul va include încadrarea posturilor, înlocuirea și drepturile pentru munca în condiții speciale, potrivit legislației aplicabile.

Necesarul de monitorizare se calculează din numărul simultan de cazuri eligibile, numărul persoanelor protejate, durata medie, stocul funcțional și rezerva tehnică. Presa relatează declarațiile Probațiunii despre 12 inspectori în Direcția Monitorizare Electronică și 220 de agresori activi monitorizați; nu rezultă că toți inspectorii lucrează în aceeași tură. Cei aproximativ 7.000 de agresori menționați anual în sistemul general nu reprezintă necesarul simultan de dispozitive. Livrările anunțate trebuie confirmate prin datele de recepție și funcționare. Pentru asistența urgentă se estimează beneficiarii și costurile unitare. Devizul va distinge adaptarea sistemelor existente de dezvoltarea etapizată a VioData.

Finanțarea principală se propune din bugetul de stat, prin alocațiile autorităților responsabile și programele ce urmează a fi ajustate; alte surse legale pot completa finanțarea, fără a fi considerate deja disponibile. Nu există un deviz instituțional consolidat care să permită indicarea unei sume totale verificabile. MAI, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ANPCV și instituțiile judiciare vor prezenta Ministerului Finanțelor necesarul suplimentar. Devizul și sursele concrete trebuie stabilite în procedura de avizare și înainte de adoptare, cu respectarea art. 131 alin. (4) și (6) din Constituție și a art. 18 alin. (3) din

Legea nr. 320/2012. Clauza privind asigurarea finanțării nu substituie acceptarea Guvernului și identificarea resurselor.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu se instituie obligații generale noi pentru întreprinderi. Pot fi contractate echipamente și servicii pentru monitorizare, interoperabilitate, transport, cazare și sprijin psihologic, în condițiile legislației aplicabile. Angajatorii care dotează personalul cu arme vor executa restricțiile comunicate potrivit legii. Serviciile de asistență își păstrează obligațiile de calitate, confidențialitate și limitele raportării profesionale.
4.4. Impactul social
Victima trebuie să beneficieze de un responsabil identificabil, intervenție imediată și mai puține demersuri repetate. Monitorizarea provizorie urmărește acoperirea primelor ore de risc, iar alertele comune și protecția pe durata defecțiunilor urmăresc prevenirea unei supravegheri pur formale. Serviciile gratuite de urgență oferă o soluție pentru transportul într-un loc sigur, cazare și sprijin psihologic atunci când serviciile existente nu pot răspunde la timp. Reevaluarea la informații noi și înaintea punerii în libertate urmărește adaptarea protecției la pericolul actual, nu menținerea unor restricții pe baza unei evaluări vechi. Sancțiunile graduale urmăresc descurajarea unei noi agresiuni după sancționare și a încălcării violente a protecției. Efectul depinde însă de depistare, cercetare, judecare și executare, nu numai de limitele pedepsei. Rezultatele vor fi urmărite prin timpul de activare și reacție, respectarea termenelor judiciare, continuitatea protecției, accesul la sprijin și repetarea incidentelor. Numărul de rețineri sau de brățări montate nu constituie, singur, un indicator al succesului.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Se vor prelucra date despre victime, persoane vizate de sesizări, măsuri, localizare și trecerea frontierei. Noua monitorizare provizorie extinde prelucrarea într-o etapă anterioară deciziei judiciare, ceea ce impune justificarea individuală a necesității, termene stricte, control judecătoresc și încetarea colectării când temeiul expiră. Nu se creează un registru public al suspectilor. Accesul se acordă numai personalului autorizat și pentru atribuția concretă. Se înregistrează accesările, se protejează adresa confidențială a victimei, se disting sesizările de constatările dovedite și se aplică reguli de păstrare limitată. Datele nu se șterg mecanic dacă trebuie conservate legal ca probe. Regimul Legii nr. 195/2024 sau al Legii nr. 160/2026 se determină după scopul fiecărei prelucrări, nu numai după instituția care o realizează. Proiectul se transmite CNPDCP pentru avizare. Evaluarea impactului și, când este necesară, consultarea prealabilă trebuie să includă monitorizarea provizorie și eventualele prelucrări ori transferuri transfrontaliere. Detaliile tehnice se aprobă prin actele de aplicare, fără extinderea prin regulament a restricțiilor drepturilor persoanelor vizate.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Protecția se acordă pe baza riscului și nevoilor victimei, fără discriminare. Proiectul urmărește în special consolidarea răspunsului la violența împotriva femeilor, fără a exclude alți beneficiari ai protecției legale. Specializarea și controalele trebuie să reducă abordările care minimalizează abuzul ca simplu conflict privat.
4.5. Impactul asupra mediului
<i>Nu este aplicabil</i>
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Majorarea limitelor unor pedepse poate modifica încadrarea în categoriile de infracțiuni și efectele aferente privind prescripția, liberarea de răspundere și individualizarea. Prevederea numai a închisorii într-o sancțiune nu înlătură automat toate instituțiile părții generale privind executarea pedepsei. Repetarea după sancționare este definită distinct de recidiva penală în sens tehnic. Sunt păstrate dreptul la apărare, controlul judecătoresc, interdicția dublei sancționări și aplicarea legii mai favorabile. Poliția nu dobândește un regim paralel de aplicare a forței sau un temei autonom de detenție la frontieră. Răspunderea funcționarului este personală și presupune vinovăție și cauzalitate. Formele art. 329 privesc neglijența în serviciu în general, nu numai violența domestică; noile sancțiuni mai severe nu se aplică retroactiv.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul nu declară transpunerea integrală a unui act UE. Intervențiile asupra frontierei, armelor și datelor necesită verificarea compatibilității cu actele europene transpuse prin legile modificate. Convenția de la Istanbul și jurisprudența CEDO sunt instrumente ale Consiliului Europei, distincte de legislația Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Garanțiile de prelucrare a datelor se corelează cu cadrul național de transpunere a Regulamentului (UE) 2016/679 și Directivei (UE) 2016/680. Expertiza de compatibilitate va verifica și păstrarea cerințelor europene transpuse prin legislația armelor și frontierei și va stabili necesitatea unui tabel de concordanță. Redactarea proiectului nu echivalează cu finalizarea acestei expertize.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Au fost examinate observațiile avocaților privind monitorizarea de la emiterea ordinului poliției, specializarea existentă, controlul intern, raportarea incidentelor, trecerea frontierei și ajutorul imediat pentru victime. Au fost reținute soluțiile compatibile cu obiectul proiectului, fără crearea unui fond cu administrație distinctă și fără extinderea la o reformă separată privind copiii și violența digitală. Opiniile profesionale primite nu echivalează cu finalizarea consultării publice prevăzute de lege. Au fost examinate și obiecțiile practicienilor asupra redacției transmise. S-au precizat definiția ofițerului, competențele, informarea, serviciile de urgență, actele de ridicare a armelor și separarea procedurilor. Obiecțiile privind monitorizarea provizorie și continuitatea sunt preluate prin garanții și termene mai clare, nu prin eliminarea integrală a mecanismelor. Modul de examinare a fiecărei observații este consemnat în sinteza separată. Proiectul urmează a fi publicat și supus consultării și avizării potrivit procedurii aplicabile inițiativelor parlamentare. Se vor solicita pozițiile Guvernului, Ministerului Justiției, MAI, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Finanțelor, IGP, Probațiunii, Poliției de Frontieră, ANPCV, CSM, Consiliului Superior al Procurorilor, Procuraturii Generale, Institutului Național al Justiției, CNPDCP, Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și organizațiilor specializate. Sinteza va prezenta recomandările primite și soluțiile motivate asupra lor.
7. Concluziile expertizelor
Rapoartele expertizelor juridice, anticorupție și de compatibilitate cu legislația UE, precum și avizele instituționale vor fi integrate după recepționare. Nu sunt consemnate concluzii favorabile care nu au fost emise. Atenție distinctă necesită proporționalitatea sancțiunilor, controlul monitorizării provizorii, delimitarea infracțiunilor, competența procesuală și acoperirea financiară.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul modifică nouă acte: Legea nr. 45/2007, Codul de procedură civilă nr. 225/2003, Codul de procedură penală nr. 122/2003, Codul de executare nr. 443/2004, Legea nr. 8/2008 cu privire la probațiune, Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat, Codul penal nr. 985/2002 și Codul contravențional nr. 218/2008. Legile nr. 320/2012, nr. 218/2012 privind forța, nr. 195/2024 și nr. 160/2026 sunt utilizate ca temeiuri și garanții, fără modificarea lor prin acest proiect. În cadrul avizării se verifică corelarea cu redacțiile consolidate ale normelor generale și procedurale, inclusiv art. 149 și 157 CP, competențele de urmărire penală și condițiile compensației victimelor în temeiul Legii nr. 137/2016. Schimbarea încadrării nu trebuie să afecteze neintenționat accesul la drepturile conexe. Vor fi confruntate și actele modificatoare cu intrare în vigoare ulterioară, indicate în textele de documentare, pentru evitarea suprapunerilor.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În termen de 30 de zile de la publicare, Guvernul va adapta actele subordonate, inclusiv HG nr. 1322/2016, privind evaluarea dinamică și transmiterea datelor esențiale de risc, monitorizarea provizorie, cooperarea prin punctele de contact, serviciile gratuite de urgență pentru victime, schimbul la frontieră și examinarea cazurilor grave. Va aproba și calendarul cu termene pentru integrarea etapizată a evidențelor în VioData. MAI și Ministerul Justiției vor aproba procedurile de control. Autoritățile și instituțiile abilitate vor organiza formarea periodică în cadrul competențelor proprii. Formularele, turele și pragurile tehnice ale alertelor rămân în actele de aplicare.

Intrarea în vigoare este propusă după 2 luni de la publicare. Accesul operațional la monitorizare și transmiterea automată a alertelor, inclusiv la frontieră, trebuie asigurate în cel mult 3 luni; integrarea în VioData urmează calendarul etapizat aprobat de Guvern. Până la funcționarea deplină se folosesc canalele disponibile, fără amânarea înregistrării, a transmiterii riscului ori a intervenției și fără întreruperea funcționalităților existente. Guvernul prezintă raportul public după 6 luni. Aplicarea necesită personal, dotare, finanțare și testarea circuitelor. Instruirea privind încadrarea faptelor va include examinarea ansamblului episoadelor și identificarea violenței psihologice, fără prezumarea infracțiunii doar din numărul sesizărilor.

Deputat în Parlament